Huw Irranca-Davies AC/AM
Y Gweinidog Plant, Pobl Hŷn a Gofal Cymdeithasol
Minister for Children, Older People and Social Care

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/ Our ref: MA - L/HID/0321/18

Lynne Neagle AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Tŷ Hywel
Bae Caerdydd
Caerdydd CF99 1NA

27 Mehefin 2018

Annwyl Lynne,

Bil Cyllido Gofal Plant (Cymru)

Diolch am roi gwahoddiad imi ddod i gyfarfod y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg ar 14 Mehefin 2014 i drafod Bil Cyllido Gofal Plant (Cymru) ymhellach.

Yn ystod y sesiwn, roedd diddordeb arbennig gan Aelodau'r Pwyllgor mewn dysgu rhagor am addysg gynnar y Cyfnod Sylfaen, sy'n rhan o'r cynnig o 30 awr o ofal plant ac addysg gynnar ar gyfer rhieni sy'n gweithio.

Fel yr eglurais yn y cyfarfod, Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg sydd â'r prif gyfrifoldeb am addysg gynnar. Fodd bynnag, dywedais y byddwn yn mynd ar drywydd y materion penodol a godwyd, gan anfon nodyn manylach at y Pwyllgor wedyn, yn enwedig ynghylch y fframwaith deddfwriaethol; canllawiau i awdurdodau lleol a threfniadau cyllido ar gyfer addysg gynnar.

Mae Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg wedi darparu'r nodyn sydd ynghlwm, a byddwn yn awgrymu y dylid cyfeirio unrhyw gwestiynau pellach mewn perthynas ag addysg gynnar y Cyfnod Sylfaen at yr Ysgrifennydd Cabinet.

Yn gywir

Huw Irranca-Davies AC/AM
Y Gweinidog Plant, Pobl Hŷn a Gofal Cymdeithasol
Minister for Children, Older People and Social Care

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400
Gohebiaeth.Huw.Irranca-Davies@llyw.cymru
Correspondence.Huw.Irranca-Davies@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Nodyn gan Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg at y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg, yn sgil y cyfarfod ar 14 Mehefin i drafod y Bil Cyllido Gofal Plant (Cymru)

Canllawiau o ran y 10 awr o ddarpariaeth Cyfnod Sylfaen i blant tair a phedair oed

Y Cyfnod Sylfaen yw'n polisi blaenllaw i ddarparu cwricwlwm ar gyfer plant 3-7 oed sy'n ddatblygiadol briodol. Mae wedi'i fodelu ar ddulliau gweithredu o Sgandinafia. Mae addysg gynnar yn y Cyfnod Sylfaen yn cyfeirio at y ddarpariaeth ar gyfer plant 3-4 oed yng Nghymru.

Mae'r canllawiau statudol sy'n ymdrin â chyflwyno'r Cyfnod Sylfaen i blant tair a phedair oed yn cael eu cyhoeddi o dan adran 118 o Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 (“Deddf 1998”).

Mae adran 118(1) o Ddeddf 1998 yn darparu bod rhaid i Awdurdodau Lleol sicrhau darpariaeth ddigonol o addysg feithrin rhan-amser a llawn-amser i blant yn eu hardal nad ydynt eto wedi cyrraedd oedran ysgol gorfodol, neu'r oedran hwnnw a gaiff ei ragnodi gan Weinidogion Cymru drwy Reoliadau.

O dan adran 118(2) o Ddeddf 1998, wrth bennu p'un a yw'r ddarpariaeth addysg feithrin yn ddigonol ar gyfer eu hardal, rhaid i awdurdodau lleol roi ystyriaeth i ganllawiau sy’n cael eu cyhoeddi gan Weinidogion Cymru. Yn wreiddiol, gosodwyd y ddarpariaeth ran-amser o 10 awr o leiaf mewn canllaw statudol (gweler tudalen 11 - Cylchlythyr 7/99 - *Canllawiau ar gyfer Partneriaethau Datblygu'r Blynyddoedd Cynnar a Gofal Plant Lleol yng Nghymru)*. Roedd cyfnod amser penodol ar y canllawiau hyn, a oedd yn cyfateb i gyfnod y cynlluniau gofal plant hy 1999 i 2003 ond mae llawer o awdurdodau lleol yn parhau i'w dilyn.

Ni ddaeth unrhyw dystiolaeth i'r amlwg sy'n awgrymu bod Awdurdodau Lleol yn darparu llai na 10 awr, nac yn bwriadu darparu llai na hynny. Mae llawer o Awdurdodau Lleol yn cynnig mwy na 10 awr.

Cyllid i gyflwyno'r Cyfnod Sylfaen

Setliad Llywodraeth Leol: Darperir y rhan helaeth o'r cyllid ar gyfer y Cyfnod Sylfaen (3-7 oed) o fewn y cyllid bloc a roddir i Awdurdodau Lleol drwy'r setliad llywodraeth leol. Nid yw'r cyllid hwn wedi ei glustnodi gan ei fod yn ymwneud â chyllid ar gyfer swyddogaeth prif ffrwd. Trosglwyddwyd £17m (taliad untro) i'r setliad yn 2008-09 ar gyfer y “Blynyddoedd Cynnar”. Mae cyllid ar gyfer addysg ysgolion wedi ei warchod mewn setliadau o 2011-12 i 2016-17.

Grant Gwella Addysg: Mae'r Grant Gwella Addysg yn cael ei weinyddu gan y Consortia Addysg Rhanbarthol a rhaid dirprwyo o leiaf 80% ohono yn uniongyrchol i ysgolion. Fel rhan o delerau ac amodau'r grant, rhaid defnyddio'r cyllid i gefnogi ymarferwyr y Cyfnod Sylfaen mewn lleoliadau nas cynhelir i gyflwyno darpariaeth addysg o ansawdd uchel ac i sicrhau bod gan y darparwyr gyfradd briodol o gymarebau ymarferwyr i ddysgwyr.

Rhaid i awdurdodau lleol allu cadarnhau bod y fformiwla ar gyfer dosbarthu'r cyllid yn cefnogi ysgolion a lleoliadau i gyflwyno'r Cyfnod Sylfaen yn unol â'r cymarebau.

Cyn y Grant Gwella Addysg, roedd cyllid ar gyfer y Cyfnod Sylfaen yn cael ei ddarparu drwy grant i Awdurdodau Lleol unigol. Yn 2014/15 roedd y grant yn £97m. Ers 2015/16, mae'r cyllid wedi cael ei gynnwys o fewn y Grant Gwella Addysg, er mwyn i Awdurdodau Lleol weithio tuag at gael y cymarebau staff i ddysgwyr sy'n angenrheidiol i gyflwyno'r Cyfnod Sylfaen (1:8 ar gyfer meithrin a derbyn a 1:15 ym mlwyddyn 1 a blwyddyn 2)

Mae gan Awdurdodau Lleol ddisgresiwn i bennu cyfradd y tâl a roddir i ddarparwyr y Cyfnod Sylfaen. Mae'r data yn gyfyngedig, ond mae'n awgrymu bod y gyfradd yr awr yn amrywio o un awdurdod lleol i'r llall, a hynny o £2.50 i £4.47 yr awr y plentyn, £3.00 yw'r canolrif. Mae rhai, hefyd, yn talu cyfradd wahanol i leoliadau a gynhelir a lleoliadau nas cynhelir.

Bydd tystiolaeth o'r cynlluniau peilot ar gyfer y Cynnig Gofal Plant, ac eraill sydd i'w cyflwyno yn yr hydref yn help i lunio dull gweithredu ar gyfer y dyfodol. Rydym yn edrych ar yr effaith bosibl ar ddarpariaeth y Cyfnod Sylfaen, gan gynnwys materion strwythurol ac ariannol, a allai gael effaith ar y gallu i gyflwyno'r ddarpariaeth yn effeithiol, yn ogystal ag ansawdd y ddarpariaeth.

Rwy'n cydnabod y peryglon a'r cyfleoedd sy'n dod i'r amlwg wrth gyflwyno'r Cynnig Gofal Plant. Mae Swyddogion ar draws Llywodraeth Cymru wedi bod yn gweithio i sicrhau bod y cyfleoedd a'r peryglon hynny yn cael eu hystyried a'u deall yn llawn wrth i ni barhau i roi'r Cynnig Gofal Plant ar waith ar draws Cymru. Rwy'n gwbl ymrwymedig i ddarparu Cyfnod Sylfaen rhagorol ar gyfer plant tair a phedair oed, a byddaf yn parhau i sicrhau bod hynny'n allweddol o ran datblygu unrhyw drefniadau newydd. Byddaf yn edrych ar sut y gallwn gryfhau arferion, trwy ganllawiau mwy effeithiol, er mwyn cryfhau'r Cyfnod Sylfaen.